

SZÖVEG –
SZŐNYI LÍDIA és SZÖLLŐS ÁKOS pszichológusok

AMIKOR MEGJELENIK korunk kardfogú tigrise

Váratlanul rossz hírek érkeznek. Ugyanazok vagyunk, mint tegnap, de a világ hirtelen megváltozik: megjelenik a kétség, a bizonytalanság és a veszély. A tagadás, az elutasítás és a letörtség első napjai után rájövünk, tennünk kell valamit a túlélésért.

◆ AZ ÉLET VALÓSÁGA ÉS A TANULÁS

Szeretnénk elegánsan, patyolattiszta fehér ruhában átsuhanni az életen. Igyekszünk valamiféle burkot növesztetni magunk köré családi házból, autókból, példás családi életből, mások által irigyelt állásból és karrierből, vagyontárgyakból, menő barátokból, jól posztolható élményekből. Ám az élet csak nem akar alkalmazkodni ehhez a vágyhoz. A fehér ruhát veszteségek, fájdalmak, gyász, szenvedés, váratlan balesetek és problémák piszkolják össze, és hivatlanul betolakodnak az idillinek vágyott élethelyzetekbe. Ettől összezavarodunk, feldühödünk, kétségbeesünk, magunkba fordulunk vagy hangosan panaszkodunk. Ám sokszor megfigyelhető az is, hogy a zökkenőmentes időszakban még énközpontú, távolságot tartó személyek megértőbbek, türelmesebbek és barátságosabbak lesznek a nehéz időszakok átélése után. Keresni kezdik az élet mélyebb értelmét és célját. Közösségek tagjaivá válnak, másokért is tenni akarnak. A nehézség nemcsak megterhel, hanem nemesíthet is. Készségekre tehetünk szert, felismerésekre juthatunk, új utakat találhatunk, fejlődhetünk általa.

Amikor elárasztanak bennünket a járványügy, a háború, az infláció vagy az energiaválság hírei, akkor azt veszélyként érzékeljük, és az agyunk az evolúciósan sikeres „túlélő üzemmódba”, azaz „problémamegoldásba” kapcsol.

A PROBLÉMAMEGOLDÓ EMBER

A problémák megoldását emberi fajunk több tízezer éve gyakorolja, így elég ügyesek vagyunk már benne. Őseinktől megörököltük a veszélyes helyzetek szüntelen figyelését, az óvatosságot, a cselekvőképességet és a tetterőt. Évezredek alatt belénk égett a tudás, hogy ha elég ügyesen pásztázzuk a környezetünket, akkor hamar észre fogjuk venni a veszélyt, és lesz időnk elmenekülni előle. Azok leszármazottai vagyunk, akik túléltek a nehézségeket, mert a legrosszabbat várták, a veszély legapróbb jelét is észrevették, majd utána gyorsan tudtak cselekedni. A problémamegoldó működés hosszú ideig a túlélés záloga volt. Manapság már nem a kardfogú tigris elől kell menekülnünk, hanem szinte állandó veszély- és fenyegetettségérzéssel szembesülünk, ráadásul az események nagy részére nincs ráhatásunk. Amikor elárasztanak bennünket a járványügy, a háború, az infláció vagy az energiaválság hírei, akkor azt veszélyként érzékeljük, és az agyunk az evolúciósan sikeres „túlélő üzemmódba”, azaz „problémamegoldásba” kapcsol. Bizonyára mindannyiunk számára ismerős, hogy ilyenkor a figyelmünk teljesen beszűkül, és csak a problémát látjuk magunk előtt, hiszen ez biztosította a túlélésünket, amikor még futnunk vagy harcolnunk kellett. Ma viszont a gondolatainktól és érzéseinktől, a szorongástól, a feszültségtől, a kontrollvesztettségétől, a bizonytalanságtól és a tehetetlenségérzéstől kellene megszabadulnunk, amiket a nehéz hírek kapcsán megélünk. A menekülés itt nem segít, mert minél inkább szeretnénk elfutni a nyomasztó gondolatok elől, annál több figyelmet követelnek, és annál inkább az uralmuk alá hajtanak. Akkor mit tehetünk? Hogyan tudunk rugalmasan alkalmazkodni a kihívásokhoz? Az első lépés, hogy tudatosan jelen vagyunk az életünkben. Gondoljuk végig: mi zajlik még a nehézségen kívül? Mi történik éppen most körülöttünk és bennünk? A nyitott, kíváncsi figyelem segít észrevenni, hogy

a nehéz gondolatokon és érzéseken kívül mennyi minden zajlik még. Amikor a figyelmünk beszűkülne az adott problémára, akkor ahelyett, hogy ezt a gondolatot próbálnánk megszüntetni, tudatosan tágítsuk a figyelmünket, érkezzünk meg az itt és mostba, és gyűjtsünk össze minél több információt. A gondolataink és érzéseink megfigyelésekor érdemes azt is tudatosítani, hogy a gondolat csak egy gondolat, az érzés pedig csak egy érzés, nem egyenlő velünk és nem hatalmasabb nálunk. Naponta körülbelül hatvanezer gondolat suhan át az agyunkon. Ezeknek egy része lényeges és hasznos, más része pedig nem, tehát nem érdemes azonosulni velük vagy abszolút igazsággként kezelni őket. Nem könnyű közel engedni a nehéz gondolatokat és érzéseket, menekülés helyett szeretettel és elfogadással viszonyulni hozzájuk, és közben nem összeolvadni velük. Sokat segít ebben, ha erőt tudunk meríteni a számunkra fontos értékekből. Dolgoztam egy fiatal férfival, aki folyton attól rettegett, hogy el fog ájulni a munkahelyén. Minél inkább próbálta elhessegetni ezt a gondolatot, annál inkább úrrá lett rajta, ami testi tünetekben is jelentkezett, és egyre többször kimaradt a munkából. A változást az hozta, hogy elfogadta és kibírta ezt a szorongáskeltő gondolatot, nem próbált megszabadulni tőle, ugyanakkor nem is követte, hanem emlékeztette magát, hogy ez nem tény, nem a valóság, csupán egy gondolat. Szeretettel és elfogadással viszonyult magához, nem hibáztatta magát, hogy így érez, és ez az elfogadó viszonyulás segített neki, hogy ne a nyomasztó gondolatra hallgasson, hanem azokra az értékekre figyeljen, amik fontosak neki az életben. Az, hogy képessé vált együtt lenni a nehéz érzéseivel, és értékalapon azt a döntést hozta, hogy a szorongás ellenére elmegy dolgozni, paradox módon hozzásegítette, hogy elinduljon a változás útján. A mentális jólléthez nagyban hozzájárul, ha tisztában vagyunk azzal, hogy milyen hiedelmeket, feltételezéseket és sémákat alkottunk meg a világról, amelyek mentén értelmezzük a tényeket. Melyek azok a témák, amelyekhez kapcsolódóan folyton visszatérő gondolatokkal küzdünk, amelyektől nehéz szabadulni? Érdemes ezeket a témákat feldolgozni, akár baráti beszélgetések, elmélkedés, naplózás vagy szakember segítségével.

EGYEDÜL TÉNYLEG NEM MEGY

Rége az emberek kisközösségekben küzdöttek meg a nehézségekkel. Közösségeinkben jelenleg is problémák millióit oldjuk meg naponta. Ezáltal sikerült felvirágoztatnunk az emberi létet.

Az összefogás adta erőből következik, hogy nem a megoldandó nehézség jelenti a problémát, hanem az, ha egyedül maradunk. A nyugati civilizáció a személyes élet szintjén némileg elfelejtette ezt, ezért pedig a magány járványszerű terjedésével fizetünk, ami sérülékenységet hozott – eleinte csak az idősebb generációk számára, ma pedig már a fiatalok életébe is.

Az emberi élet vége a többiekhez fűződő kapcsolatot megszűnése. De a családi kapcsolat is megszűnik a napi sokórás munkától, telefonozástól, sorozatnézetéstől, az elérhetetlenségtől, tehát az egyén bezárultságától. Ettől szűnnek meg a kapcsolatok, nem a „rossz kommunikációtól”. A kommunikáció nem rossz vagy jó, egyszerűen csak közvetíti a felek kapcsolatáról alkotott képét. Ha ezek „rosszak”, mert azt mutatják, nem vagy fontos, nem vagyok itt neked, nem értékellek, nem szeretlek, nem akarok kapcsolódni hozzád, akkor nem a kommunikációval van a baj, hanem a kapcsolattal.

Tévedés azt hinni, hogy egy járvány egyetlen tanulsága az, hogyan kell kivárni, amíg megérkezik az ellenszer, és hogyan kell felhalmozni rengeteg véképapírt és fertőtlenítőszeret. Hiba az is, hogy egy gazdasági válság kapcsán csak azon kell gondolkodnunk, hogy hogyan válasszuk ki a megfelelő megtakarítási formákat. Vagy a szomszédokban zajló háborúra adott egyetlen helyes reakció az, ha otthon bunkert építünk konzervekből. Szintén tévedés, hogy a gázellátás kérdésére az áramellátásra való áttérés és a napelemek vásárlása az egyetlen megnyugtató és eredményes válasz.

A kiszámíthatatlanságban nem az egyéni, önmentő stratégiák vezetnek célra. A járvány idején például az lett az egyik legfontosabb kérdés, hogy kivel élek egy lakásban a karantén időszakában. Kik szeretnek, kiknek vagyok fontos? Akár a részletek szintjén: Kinek vásárolhatok be, és ki vásárol be nekem? A gazdasági válság idején pedig az egyik tanulság talán az lett, hogyan feszíthetem meg erőmet, hogy átvészelnem a nehéz időket, és ebben kik és milyen eszközökkel támogatnak, azaz segítenek elhelyezkedni, adnak munkát vagy megbízást... és közben pedig kinek nyújtok segítséget én. A szomszédokban zajló háborúra adott egyik válasz a menekültek felé mutatott szolidaritás volt. Magyarország saját magát is meglepte, ahogyan sokak első gesztusa a hírekre az egyéni szintű, saját finanszírozású segítségnyújtás volt. Emellett pedig elkezdtük nagyon értékelni a békét, amiben eddig élhettünk. És most, ebben az új helyzetben mi legyen a válasz?

VÁLASZAINK

A válaszok furcsa módon kérdések lesznek, amelyekkel mások felé fordulunk: Hogyan segíthetek neked én? Mit adhatok neked? Fontos vagy nekem: hogyan mutassam ki neked? Ezek a kérdések vezetnek el az életre: ha képes vagyok valahogyan segíteni neked, akkor van bennem erő, tehát túl fogok élni. Ha te számíthatsz valakire, akkor valószínűleg nekem is jönni fog valaki, ha rá fogok szorulni. Ha naponként megerősödhetünk a közösségeinkben, ha itt vannak számunkra a szenvedésben, akkor könnyebben viseljük el a nehézségeket. Ha te kibírod, akkor kibírom én is. Ha többen felhívnak, amikor rám jár a rúd, és elmondják, hogy nem tudják, hogyan segítsenek, de forduljak hozzájuk nyugodtan bármilyen kéréssel, akkor nem fogok végtelenül kétségbeesni a bajban. Kicsit talán igen, de ennyi kell ahhoz is, hogy legyen bátorságom segítséget kérni.

A pszichés valóság azt mutatja, hogy a nehéz időkben megtett, az egyéni túlélést célzó intézkedéseknél (például bármilyen felhalmozás) hatékonyabban megnyugtató az, ha tudunk másoknak segíteni: beszélgetéssel, tevőleges támogatással, bármilyen odafordulással. Ez erős bizonyosságérzést közvetít számunkra a saját képességeinkről, hatékonyságunkról és erőnkről.

A MÚLT KÖTELEZ

A nehéz idők átvészélésekor gondolhatunk arra is, hogy jelenleg éppen olyan eseményeknek vagyunk tanúi, amelyek történet formájában példaként szolgálnak majd az utánunk következő nemzedékeknek. Ahogyan a világháborús, az 1956-os vagy az azt követő évtizedekről szóló történetek a családok túlélésének, találékonyságának, stratégiáinak krónikái lettek, úgy az is családi kincs lesz, amit most teszünk. A múlt arról mesél nekünk, hogyan álltak helyt nagyszüleink, dédszüleink az elképesztően nehéz és szomorú, bonyolult és veszélyes időszakokban. Ebből erőt meríthetünk, hogy talán nekünk is sikerülhet megküzdeni a mostani válságokkal. Mindannyian olyan családokból származunk, amelyek különböző stratégiákkal és veszteségek árán, de túléltek az elmúlt 100 év elképzelhetetlenül nagy szenvedéseit. Talán mi is megbirkózunk a saját problémáinkkal... Ha nem is mindenelgyeszerre, de apránként. Ahogy a szenvedélybetegek gyógyulási folyamatából elleshetjük: a nehézséget nem egyben szemléljük, hanem reggelente csak az adott napot tervezik, majd oldják meg. Este pedig hálát adnak. Mindig csak az adott napot kell túlélniük. ♦

SZÖVEG –
KIRÁLY ESZTER

KÉP –
ÉDER VERA

SOROZAT –
SZÍVE-JAVA

Olthatatlan szenvedély

Egy lány, akinek a téthelyzetek az otthonosak. Visszahúzódó alkat, de tűzkatasztrófák idején – no meg a kézilabdapályán – biztos, hogy az események sűrűjében találjuk. Hol tömlőt emel a lángok ellen, hol meg a lelket tartja abban, akinek ég az élete, és ha arra van szükség, hőkamerát őriz, szekrénybe szorult cicát ment vagy avart csapkod. Egy „másodbeavatkozó”, aki családjával együtt valóban készen áll a cselekvésre, a másik emberért. **Bura Henrietta** az ecseri Önkéntes Tűzoltó Egyesület ifjú önkéntese.

- ◆ „Apukám egy nap azzal lépett be az ajtón, hogy önkéntes tűzoltónak áll. »Ez meg honnan jött neked?« – csodálkoztunk. Azt mondta, szeretné ő is hozzátenni a magáét a helyi közösség boldogulásához. Először csak néztünk rá, majd néhány hónap múlva anyukám is ott találta magát a negyvenórás tanfolyamon, én is olvasgatni kezdtem a képzés anyagait, és egyre jobban vágytam rá, hogy beállhassak. Alig tudtam kivárni a 18. születésnapomat” – mesél az első „szikráról”, ami – a legjobb értelemben – olthatatlan szenvedéllyé lett a családjában.

A húszéves lány a szülei, nagymamájával és két öccsével él Ecseren. Nappali tagozaton jogi képzésre jár, a gyömrői felnőtt csapattal megyei első osztályban kézilabdázik, és másfél éve vonul önkéntes tűzoltóként. A szolgálat tizenkét órás ügyeleteket jelent, igaz, az egyetem megkezdése óta Heni kevesebbszer vállal teljes műszakot, de ha riasztás idején otthon tartózkodik, azonnal autóba ül. „A mi egységünk úgynevezett másodbeavatkozó, ami azt jelenti, hogy – bár képzettek vagyunk, megvannak az eszközeink és helyismerettel is rendelkezünk – a hivatásos tűzoltók utasítása nélkül semmihez nem foghatunk a helyszínen. Velük együttműködve, az ő irányításukkal veszünk részt a mentésben, egyszerre kapjuk a riasztást is” – mondja.

Az első bevetés legalább annyira emlékezetes, mint az első szerelem. Heni legalábbis sokszor gondol vissza a – bocsánat – „tűzkereszttségére”. „A keresztapámmal voltam, ő szintén önkéntes tűzoltó. Egy kigyulladt autóhoz kellett mennünk az M0-sra. Nagyon izgatott voltam, találgattam, mi lesz a feladatom. A keresztapám civilben autószerelő, így amint kiértünk, ő a szakértelmével azonnal tudta segíteni a hivatásosokat, én pedig ott toporogtam zavartan, hogy mégis mit csináljak. Ekkor a parancsnok a kezembe adta a hőkamerát, és azt mondta: »Fogd meg ezt, és nagyon vigyázz rá!« Én pedig fogtam, nagyon vigyáztam rá, és borzasztóan örültem, hogy tehetek valamit.”

Ecserjőkora területen érintkezik az autópályával, vasútállomása is van, így a közlekedési balesetek – sajnos – rendszeresen adnak feladatot az ecseri Önkéntes Tűzoltó

Egyesület tűzoltóinak. Heni vonult már erdőtüzhöz, tömeges vihkárhoz, lakástüzhöz és egyedi káresetekhez – például szekrény mögé szorult cicához – is. Az egyik legemlékezetesebb szolgálata az volt, mikor bajtársaival egy jó futballpályányi területen oltották szikracsapóval az avartüzet, megakadályozva a lángok további terjedését. Megrongálódott épületekkel, beomlott falakkal is volt már dolga, sokszor vett részt a helyszín biztosításában és a károsultakkal való törődésben is. „Néha a legnehezebb a lelket tartani abban, akit baj ért. Ha csak egyetlen jó szóval tudtam segíteni annak, aki épp a tetőt veszítette el a feje fölül, már megmaradt bennem annak a vonulásnak az emléke.”

Azon túl, hogy szakszerűen tud például osztott sugart szerelni, tömlőt, létrát, szikracsapót használni vagy

”

Tűzoltóként a helyszínen, tények elé állítva az embernek kisebb gondja is nagyobb annál, hogy fél-e.

„megcsinálni a táplálást” (tehát villámgyorsan üzembe helyezni a legközelebbi tűzcsapot), Heni személyes erősségei közül éppen arra támaszkodik tűzoltóként, mint amire kézilabdázóként: az éles helyzetekben való helytállási képességére. „Támadó beállóként ha egyszer labdát kapok a hatoson, ott már nagyon nehéz megállítani: vagy gólhelyzetet, vagy hétméterest harcolok ki belőle. Bennem az önkéntes tűzoltás leginkább ezt a kitartást és a talpraesettséget növeli, hiszen egy katasztrófával szembesülve nem lehet azt mondani, hogy »ezt én nem tudom«. Kénytelen vagy meghaladni a tehetetlenséget addig, amíg lehet.”

A félelem és a nehéz érzések Heni életének is részei, csak épp nem ugyanakkor van a „szolgálati idejük”. „Tűzoltóként a helyszínen, teljes felszerelésben, tények elé állítva az embernek kisebb gondja is nagyobb annál, hogy fél-e vagy sem. Inkább akkor tapasztalok egyfajta izgalmat, amikor megjön a jelzés, hogy menni kell. Olyankor átfut rajtam, hogy vajon mi vár rám, hogyan alakul az egész, de odaérve ennek már nincs helye. Halálessel még nem találkoztam, de a szüleimen láttam, menyire megviselte őket a tapasztalat – az édesapám ráadásul egy kisbaba elvesztésénél volt jelen. Az ilyen tragédiák feldolgozása az önkénteseknek talán még nehezebb, hiszen ők ritkábban szembesülnek ilyesmivel, mint a hivatásosok.”

De nem a lelki terheléstől való félelem volt az oka, hogy Heni nem a tűzoltói életpályát választotta. Azért nem ment el profinak, mert Magyarországon nőként a nők védelmét célzó – jogszabályi előírások szerint nem kerülhetne a beavatkozóállományba, tehát nem vonulhatna. Az irodai jellegű tevékenység sincs Heni ellenére, de vonulni jobban szeret.

A szolgálaton túl Heni az önkéntes tűzoltáshoz kapcsolódó háttérfeladatokból is részt vállal (ahogy

kézimeccseken is rendszeresen vezet jegyzőkönyvet, ha épp nem lép pályára játékosként). Az ecseri Önkéntes Tűzoltó Egyesület adományokból és pályázatokból fedezi a működési költségeket, így a források felkutatása és a támogatások kezelése folyamatos teendő, ahogy a felszerelés karbantartása is. Az önkéntes tűzoltók emellett élő példái annak, hogy ha egy helység lakosságának csupán az egy százaléka (Ecseren 3500-an élnek, a tűzoltók negyvenen vannak) dönt úgy, hogy nemcsak kiveszi a részét a közösségi életből, de abba bele is teszi a magáét, már érezhetően élhetőbbé, tartalmasabbá válnak a helyi mindennapok. Az ecseri lánglovagok – civil munkájuk és a vonulások mellett – fontos munkát végeznek a tűz megelőzésben, a tűzbiztonsági ismeretek terjesztésében és a szociális ellátásban: a polgárőrséggel és az önkormányzattal együttműködve telente élelmiszersomagokat szállítanak a helyi időseknek, tűzoltószakkört, tűzoltónapokat, nyílt gyakorlatokat tartanak általános iskolákban és települési rendezvényeken, krízishelyzetekre reagálnak – például az ukrajnai háború elől menekülőeknek adományokat vittek az országhatárra – és általában tetteikésszek minden Ecsert (is) érintő kihívásnál. Sok örömteli percet is szereznek: az adventi időszakban színes villogókkal felékesített szolgálati autójukkal járják a község utcáit és teát osztanak, állandó résztvevői a helyi böllérfesztiválnak (e jeles esemény hagyományos megmérettetése a fakanáldobó verseny, amelynek egyébként Heni a címvédő bajnoka), és minden évben megrendezik az elegáns tűzoltóbált, amely igazán ünnepi esemény Ecser életében.

Heni szavajárása, hogy a kézilabdát és az önkéntes tűzoltást addig folytatja, „ameddig a két lába elviszi”. Hogy a lelkesedése legalább olyan ragadós, mint a szüleié, jól jelzi, hogy immár a párja is beült arra a bizonyos negyvenórás képzésre... Hat- és hétéves öccsei pedig mi mással játszanának otthon, mint játék tűzoltóautók garadájával? „Egy vasárnapon anya valaki mással volt ügyeletben, apa meg én nem. Anya ebédet főzött, a másik szobában hagyott telefonjára jött az sms, úgy kiabáltam át neki, hogy anya, riasztás van. Eldobta az éppen pucolt répát, rohant öltözni. Abban a pillanatban megjelent apa, vette a kabátját. Mondom, jó, akkor megyek én is” – idézi fel Heni, aki a családjában megélt összetartásból meríti a legtöbb erőt, példaképének pedig az édesanyját és az édesapját tartja. Az, hogy a szülei „a jég hátán is megélnék”, hogy mindent megtesznek a biztonságos és szeretetteljes családi háttérért, hatalmas erőforrás ahhoz, hogy a családtagok kifelé, a nagyobb közösségüknek is adhassanak. ♦

TITOKZATOSAN KLASSZIKUS

FESTETICS-KASTÉLY
DÉG

FESTETICS-KASTÉLY DÉG

Nyitás 2022. november 9-én.

SZÖVEG –
NÉMETH ZSÓFIA, SZŐNYI LÍDIA pszichológusok

SOROZAT –
EGY TÖRTÉNET, SOK KÉRDÉS

MI TÖRTÉNIK VELÜNK EGY KRÍZIS UTÁN?

Közkeletű hiedelem, hogy életünknek és mindannak, amit el „kell” érünk útközben, lineáris folyása van. Eszerint nincs más dolgunk, mint idejében kitalálni, hogy milyen irányba tartunk, kivé szeretnénk válni, aztán csak tenni kell egyik lábunkat a másik után, amíg el nem érjük a célt. Ám vannak, akik kerülőúton, a tapasztalataik által fejlődnek, és akár még isteni közbeavatkozás is szükséges számukra ahhoz, hogy végre rátaláljanak arra az útra, amire Isten teremtette őket.

◆ A TÖRTÉNET

A *Stu atya* című film főhőse, *Stuart Long* érdekes, polgárpukkasztó figura. Energikus, életeli, zabolázatlan jelleme miatt kilóg még a saját családjából is. Édesapja kemény, magába forduló, morózus jellem, szinte minden interakciójukból süt a folyamatos konfliktus és egymásnak feszülés. Állandó, a néző számára olykor érthetetlen harag vibrál közöttük. Édesanyja ezzel szemben szeretetteljes, ám súlytalan figura. Látszólag feltétel nélküli elfogadással reagál fia ötleteire, ugyanakkor – tán okkal – nem tud igazán hinni bennük, bár legalább nem is akadályozza őket. Mindemellett pedig ott lapul a múltjukban egy titok, egy súlyos veszteség képében, ami végig kimondatlan marad, mégis mindannyiuk életét és identitását felőrli.

Kép: Profimedia – Red Dot

Stuart sokféle hivatással próbálkozik. Évekig a bokszban találja meg önmagát, ami jó terep arra, hogy kicsatornázza a dühét, dacoljon a világgal és Isten vélt igazságtalanságával, ám a profi ligába nem sikerül bejutnia, így nem ér el különösebben kiemelkedő sikereket. Ezt követően Los Angelesbe utazik abban a reményben, hogy Hollywood majd felfedezi magának erős karizmája és retenthetetlen természetere miatt, ám a bolti csemegepultba, ahol dolgozik, sajnos nem látogat el a hírnév, de még egy harmadosztálybeli producer sem. Felbukkan azonban a különlegesen szép Carmen, aki valahogy immunis Stuart nagyzó dumájára, és egyáltalán nem ájul el attól, hogy a férfi szemet vetett rá.

Stuartot hatalmas eltökéltség keríti hatalmába, hogy jobban megismerje a nőt, annak ellenére, hogy az a lehető legnagyobb mértékben különbözik tőle. Carmen hitű katolikus, vasárnaponként gyerekeket tanít, aktívan közreműködik a gyülekezetben, és nagyon komolyan veszi a házasság előtti szüzességet.

Amikor Stuart súlyos motorbalesetet szenved, és kis híján az életét veszti, a kómából felébredve

megvilágosodik: elhatározza, hogy papi pályára lép. A környezetére a döntés szinte sokként éri, és inkább hitetlenkedve, semmint bátorítón fogadják a férfi legújabb, „korszakalkotó” ötletét. Úgy vélik, ez egy újabb múltó hóbort, ám ezúttal nincs igazuk. Stuart még sosem látta ilyen világosan maga előtt, hogy merre akar tartani az életben. Talán pont az eddigi tapasztalatai, botladozó útkeresése az, ami igazán hiteles pappá teheti, miután felszentelik. Ám Isten útjai kifürkészhetetlenek, és egyáltalán nem könnyíti meg földi szolgájának a pályamódosítást. Stuartnak olyan akadályokkal kell szembenéznie, amelyek embert próbálóak, ráadásul éppen az életét is kifizordította a sarkaiból.

KUTYÁBÓL NEM LESZ SZALONNA?

Az élet néha egészen komoly tesztekre vet be annak érdekében, hogy megbizonyosodhassunk afelől, tényleg azt akarjuk-e, amit kitűztünk magunk elé. Valóban belső hajtóerő hajt minket a céljaink felé, vagy valami kívülről jövő dologban (mások elismerése, szeretete, támogatása) reménykedünk? Létezik-e még az a fajta klasszikus

Isten nem ígéri, hogy mindennek meglesz az értelme,

csak azt, hogy mindennek
meglesz a célja. Ez a cél
azonban a legnagyobb
kétségbeesésben gyakran
nem látható.

elhivatottság, amikor egy terület, egy tevékenység megszólít minket, és végül a hivatásunk lesz? Stuart példája jól mutatja, hogy életünk legkülönfélébb pontjain érhetnek minket olyan hatások, amelyek következtében teljesen újra kell gondolnunk, hogy kik is vagyunk valójában.

Talán nincs is még egy olyan mélyreható változás, mint a megtérés. A megtérés a görög „metanoia” szó fordítása, mély belső átalakulást, a gondolkozásmód megváltoztatását jelenti. Hogyan történik mindez? Miként lehetséges az emberi természet ilyen mértékű átformálódása? Egyáltalán mi változik meg, a személyiség, a viselkedés, az értékrend, vagy ezek egymásra hatásáról van szó?

Pál apostol, akinek a hitre térésének történetéből származik a „pálfordulás” kifejezés, azt írja az Efézusbeliekhez írt levelében: „Hiszen kegyelemből van üdvösségetek a hit által, és ez nem tőletek van: Isten ajándéka ez; nem cselekedetekért, hogy senki se dicsekedjék.” A hit tehát kegyelem, az Istennel való találkozás megtapasztalása ajándék, ugyanakkor ahogy a filmben is láthatjuk, rajtunk áll, hogy mit kezdünk ezzel az élménnyel. A megtérés hatására Stu személyisége nem változik meg egy csapásra, mégis más emberré válik. Bögre Zsuzsanna a megtérésről szóló tanulmányában leírja, hogy az a személyiség alapjait nem változtatja meg, de átformálódik az ember jelentésrendszere, élettörténeti narratívája, identitása, világlátása, céljai, értékrendje, döntéshozatali stratégiája és a viselkedése is. Ennek pedig hatalmas személyiségformáló hatása van. Mindez apránként történik, lépésről lépésre, a mindennapi döntések mentén – amikor

tudatosan a hitet választjuk akkor is, amikor nem érezzük Isten jelenlétét, amikor nehéz vagy szenvedésekkel teli az életünk.

Különösen izgalmas kérdés, hogy a környezetünk hogyan viszonyul egy ilyen gyökeres átalakuláshoz. A Stuhoz hasonló mértékű átformálódások olykor családtagokból, barátokból vagy barátokból, ami szintén olyan tényező, amivel a megtért embernek meg kell küzdenie.

A HIT EREJE / A SZENVEDÉS ISTEN AJÁNDÉKA?

„Fölöttébb tanulságos élmény a szenvedés. A betegség megpróbáltatásai megmutatták nekem és másoknak, hogy milyen életet kellett volna élnünk kezdettől fogva. Alázatra tanított, méltóságra, arra, hogy tiszteljek másokat. Néha a magamfajttal történik valami rendkívüli, ami szükséges ahhoz, hogy változtassunk az életünkön, és olyan döntésekre sarkalljon, melyek jobbá tesznek, olyanokká, amilyennek Isten teremtett, amikor ide küldött” – összegzi a filmben Stu atya, hogy miként élte meg mindazt, amin keresztül ment. Amikor a legmélyebb gödörbe zuhanunk, akkor sok kérdés merülhet fel bennünk. „Miért engedi meg ezt Isten?” – visszhangzik a kérdés, amelyre Carmen válasza az, hogy „Isten nem ígéri, hogy mindennek meglesz az értelme, csak azt, hogy mindennek meglesz a célja”. Ez a cél azonban a legnagyobb kétségbeesésben gyakran nem látható, csak később, visszatekintve érthetjük meg. Ilyenkor a hit ereje az, ami átsegít bennünket a halál árnyékának völgyén, hogy megnyugodjunk

Isten akaratában. Sokan azonban Stuhoz hasonlóan azt is megélik, hogy a szenvedés a fejlődés motorjává válik az alkalmazkodás, az elfogadás vagy a megküzdés során. A kutatások szerint ennek hátterében az áll, hogy a hit és az istenkapcsolat támogatást és erőt nyújthat az élet nehézségeiben, hozzájárul, hogy jelentést adjunk a történéseknek, valamint elősegíti az életcélok teljes átalakítását.

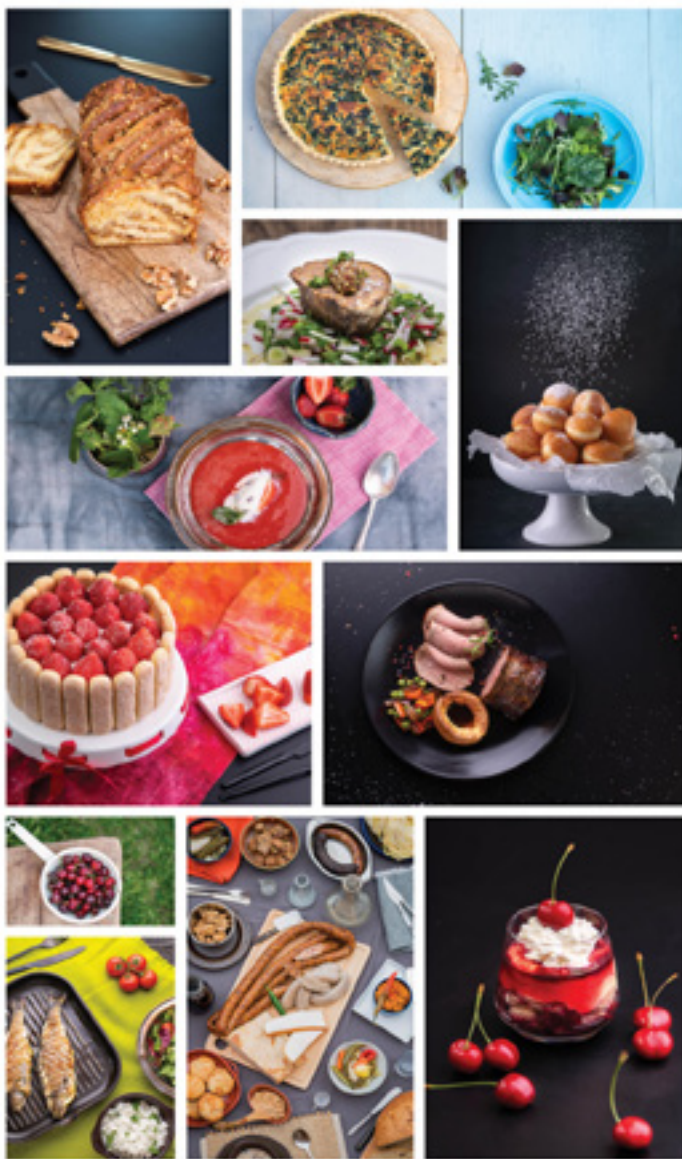
A pszichológia poszttraumás növekedésnek nevezi, amikor egy súlyos életkrízissel képesek vagyunk úgy megküzdni, hogy pozitív irányba formálódunk. Eleinte intellektuálisan és érzelmiileg is mélyen megérintő, amikor megrendül a világról és az abban betöltött helyünk-ről kialakított képünk, amikor úgy érezzük, hogy minden összeomlik körülöttünk. Az első és a legfontosabb lépés ilyenkor az intenzív, szinte elsőprő erejű érzelmek kezelése, majd ezt követően elindul egy kognitív feldolgozási folyamat. Ez a fajta feldolgozás elvezethet ahhoz a pozitív változáshoz, amely általában az élet fokozottabb megbecsülésében, a melegebb, nagyobb intimitással jellemezhető kapcsolatok átélésében, a személyes erő fokozott érzetében, az új lehetőségek és életpályák felfedezésében, valamint a spirituális változásban érhető tetten. Dormán Júlia és munkatársai a vallásosság és a poszttraumás növekedés összefüggéseit vizsgálva megállapították, hogy a pozitív kicsengésben nagy szerepet játszik, hogy az egyén hogyan viszonyul a valláshoz és a hithez. Míg a „halott” hit, vagyis a merev, az élet más területeivel nem kapcsolódó vallásos nézetek nem segítik az énhatékony megélését és a valóság elfogadását, addig az „élő” hitet a személy aktívan bevonja a megküzdés folyamatába, ami egyrészt hozzájárul a vallásosság fejlődéséhez, másrészt pedig támogatja a történések feldolgozását. A nehézségek hatására maga a hit is fejlődésen mehet keresztül, ami az élet számtalan területén növekedést hozhat magával: átrendezi a fontossági sorrendet, új lehetőségekre világít rá, és feltámasztja bennünk a bizalom érzését. Ez a bizalom pedig, ahogyan Stu esetében is, nemcsak az emberi kapcsolatainkra lesz jellemző, hanem megtanulunk alázattal bízni Isten megtartó kegyelmében, védelmében és szeretetében is. ♦

Források:

Dormán Júlia, Martos Tamás, Urbán Szabolcs: Vallásosság és poszttraumás növekedés: egy többdimenziós megközelítés (Mentálhigiéné és pszichoszomatika)
Földvári Mónika, Nagy Gábor Dániel (szerk.): Vallás a keresztény társadalom után

SZEKELY konyha és kert

A jó ízű lap!

Fizessen elő webáruházunkban!
aruhaz.hargitanepe.ro   szekelykonyhaeskert.ro

SZÖVEG –
ACZÉL PETRA nyelvész, kommunikációkutató

SOROZAT –
KÖZVILÁGÍTÁS

VIGYÁZZ, KÉSZ, METAVERZUM?

Azt veszem észre, hogy már itt sündörög-fondorog a napi híradásokban, a szakmai konferenciákon, az új online tartalmakban. Mindenki beszél róla, és bár még nem hallatszik eléggé, hamarosan mindenre kiterjeszti magát... A metaverzum.

◆ Szerintem mindannyian hallottunk már róla. Ilyesmiket, hogy ez lesz a jövő. Hogy sok munkahelyet teremtek. Hogy a technokoponyák most mind ezen dolgoznak. A metaverzumon. Az más kérdés, hogy megértettük-e, miről is van szó. Mi ez az új fogalom, amelyről ma a beavatottak úgy beszélnek, mintha már lenne, a kívülállók pedig úgy hallgatnak, mintha ők már nem is lennének? A kifejezést Neal Stephenson science fiction író 1992-es regényéből, a Snow Crash-ből kölcsönzik a biznisz álmogyárosai. A szerző egyfajta fantasztikus univerzumból írt, amelyben a valóságos emberek számítógép által létrehozott másai léteznek, élnek, vásárolgatnak, szórakoznak, találkoznak. Amikor e világ elnevezésén gondolkodott, akkor a „metaverzum” kifejezés pattant ki az agyából. A szó egyébként az „uni-verzum” előtagjának meta-ravaló kicserélésével körülbelül arra az állapotra vonatkozik, amikor már nem használjuk az internetet, hanem elmerülünk benne. Egy új, összekapcsolt valóságot érthetünk rajta, amely nem létező, mégis megélhető: okos-szemüvegekkel, fejre kapcsolható szettekkel. Egy másik világot, amely szorosan összekapcsolódhat az eredetivel – már, ha marad még ilyen egyáltalán. Lehet, hogy már most elfárasztottam a nyájas olvasót a homályos leírással, de a helyzet az, hogy most minden üzletembert, minden marketingest, minden kereskedőt és fejlesztőt ez izgat: milyen is lesz a metaverzum? Annál is inkább, mert a gigacégek, köztük a Facebook és a Microsoft, már dolgoznak az ügyön (értsünk úgy alatt bármit, ami a virtuális valóság kiterjesztésére vonatkozik).

Képzeld el, amint reggel felvesszük head-setünket (virtuális szemüvegünket), és nem a fizikai, hanem a holografikus internetes testünkkel felöltözünk virtuális – az eredetivel akár teljesen megegyező – otthonunkban, elindulunk virtuális – a fizikaival akár teljesen megegyező – munkahelyünkre, ahol valamennyi – akár életben is létező – kollégánkkal találkozunk, elvégezzük a napi munkát. Aztán koncertre megyünk, és jókat eszünk a virtuális éttermekben. Vagy éppen virtuális divattervező vállalkozást nyitunk, és eladjuk virtuális polgártársainknak virtuális ruhakölteményeinket. Esetleg ingatlanügynökünk azzal hív fel, hogy pazar virtuális telket talált a virtuális firenzei dóm mellett, amelyet potom áron megvehetünk, és nyilván virtuálisan rezsivédett is. Vagy virtuálisan tanulhatunk (aki eddig nem virtuálisan tette, az végre kipróbálhatja) kutat-hatunk, sportolhatunk, alkothatunk. De legfőképpen virtuálisan vásárolhatunk soha ki nem fogyó, virtuális termékeket. És ez nem játék! Nem, ez maga az élet. A metaverzum a megígért, új bolygó. Amiről eddig azt hittük, az űrben várhat minket, arról rövidesen kiderül, hogy az agyunkban jön létre. Közös hallucinációkkal. Jó lesz majd rá virtuális gyógyszert szerezni, miután megkérdeztük virtuális orvosunkat vagy gyógyszerészünket.

De a lényeg talán az, hogy ez a metaverzum egyesek gazdagságát bizonyosan meghatványozza majd. Hogy virtuálisan-e?... Nem tudom. Ennek megválaszolásához fel kellene vennem a kevésbé gyanakvó, virtuális arcomat a metaverzumban. ◆

ÖRÖMHÍR MINDENKINEK!

BÁRHOL ÉS
BÁRMIKOR
MOBILON IS!

OLVASSA A KÉPMÁS DIGITÁLIS VÁLTOZATÁT!

Nem kell tárolni, virtuális könyvespolcán bármikor elérí

Ajándékba
is vásárolható

Kiadványát
több eszközön
is elérheti

Pár kattintással
azonnal olvasható,
előfizethető

WWW.DIGITALSTAND.HU/KEPMAS

„Tökéletes anya-lánya páros vagyunk”

Drávucz Ritát sikeres vízilabdázóként ismerte meg az ország, sportkarrierje után sportszakmai feladatokat látott el a MOB-ban, ma a sportfinanszírozás, sportmarketing területén dolgozik. Néhány éve nyilvánosság elé állt kislánya történetével, és a társadalmi integráció, az akadálymentesítés, a parasport ügyének elkötelezett támogatója lett.

◆ – **Hogyan értesültetek Flóra betegségéről?**
– A születésekor tudtam meg, hogy dongalába van. Amikor kitoltak, a férjem, Andor mondta, hogy baj van a gyerek lábával. A legjobb kezekbe kerültünk, dr. Szabó Miklós Károlyhoz, azóta is ő kezeli Flórát. Szerencsére semmilyen kezelésről nem maradtunk le amiatt, hogy nem tudtuk meg ezt az információt előbb. Viszont utólag értettem meg, hogy ezért nem tudott megfordulni, végig farfekvéses volt, és hogy ez volt az oka annak is, hogy bokszolást, kis mozgásokat éreztem, de rúgást soha.

– **Sokkoló lehetett a dongaláb diagnózisa.**
– Azt mondták a kórházban: „Anyuka, miért sír? Ez csak egy dongaláb.” Hát nekem nem csak egy dongaláb volt, hiszen én egészséges gyermeket vártam. Eleinte nem tudtuk, mivel állunk szemben. Váratlanul ért, nagyon sokat sírtam. Aztán rátaláltam egy Facebook-csoportra, amely ma már közel ezer főt számlál, ott kaptam hihetetlenül nagy támogatást. A szülők a legnagyobb támaszai egymásnak, és az érzés, hogy nem vagyunk egyedül, felbecsülhetetlen. Meg tudjuk adni egymásnak a megfelelő információt is, és akkor nem járod be az ezer utat, csak a százhuszonkettőt. Sokkal kevésbé megterhelő így, lelkiileg, fizikailag, időben.

– **A korai kezelés miből állt? Mennyire volt nehéz megbirkózni vele?**

– Ötnaponta váltották a gipszet. A hatodik gipsz után Flórának volt egy dupla Achilles-ín bemetszése, és aztán kapott még egy gipszet három hétre, ami három hónapos korára le került a lábáról. Nehéz volt, mert nem csak annyi volt a feladat, hogy ettünk, sétáltunk, aludtunk. Az időpontokat a gipszelésre, a tornákra tartani kellett, a fűrdetést is máshogy tudtuk megoldani. Gipsz föl, gipsz le, ő sírt, én vele sírtam. Nagyon átéreztem a félelmét, a bizonytalanságát, én is ezeket éreztem, de tudtam, hogy a legjobb helyen vagyunk, és a Ponseti-módszer, amit nála alkalmaztak, a legjobb. Az megnyugtató, hogy van ebből kiút. A gipszek után folytatódtak az álmatlan éjszák, mert tíz hónapos koráig napi huszonkét órán át egy összekötött sánt kellett hordania, olyan volt, mint egy snowboard. Ezzel párhuzamosan jártunk fejlesztésekre, Dévény-tornára, hidroterápiára, talpreflexológushoz.

– **A férjed, a nagyszülők melletted voltak?**

– A nagyszülők segítettek, amiben tudtak, de édesanyám akkor még messze lakott tőlünk, anyósom pedig még dolgozott, de bátorítottak, támogattak, együttéreztek.

Andor, a férjem akkortájt külföldön dolgozott, váltakoztak a hetek nehézségei. Amikor itthon volt, ugyanúgy részt vett mindenben, jött, vittük, csináltuk együtt, amit kellett – ez ma is így van. Ha lehet, együtt megyünk minden vizsgálatra, szemészhez, ortopédiai vagy gerincvizsgálatra. Ha ott kell dönteni, együtt döntünk. De benne mégis több volt mindig a kérdés, miért viszem ennyi helyre, miért viszem tovább mindig. Emiatt voltak pillanatok, amikor nagyon egyedül éreztem magam. Utólag beigazolódott, nem volt rossz, hogy én addig mentem, amíg lehetett, mert végül a tizenvalahányadik neurológus után a második genetikus, dr. Szakszon Katalin mondta el Debrecenben, hogy miről van szó, mi a diagnózis.

– Miért kellett továbbmenni, mire kellett választ találni?

– Flóra nem állt fel. Eleinte szépen kúszott, mászott, minden időben történt. De nagyon puha volt az izma, gyenge, és nem állt fel, nem kezdett el járni. Egy évig kerestük a válaszokat. Kétéves volt, amikor megkaptuk a Charcot-Marie-Tooth diagnózist.

A CMT elnevezés a betegséget leíró három orvosra utal. Ez a rendellenesség az izomzatot irányító perifériás idegrendszer működési zavara, a mozgató- és érzőidegeket érintő megbetegedés. Általában lassan kibontakozó, egyénenként teljesen eltérő tünetekkel jelentkező betegség. Jelenleg nem gyógyítható, néhány érintettet jelentősen korlátozhat a mozgásban, a betegek kis százaléka kerekesszékekbe kerül. Tünete az izomgyengeség, az izomsorvadás, valamint a funkció- és érzékelésvesztés a végtagokban. Az első tünetek általában az alsóvégtag törzstől távolabbi részén jelentkeznek, később pedig a felsővégtagban is megjelennek. Jelenleg több mint hárommillió embert érint világszerte, Magyarországon 4000 beteget tartanak számon (www.wonderfloraandcmt.hu) .

– Mit éreztél?

– Emlékszem, autóban ültünk, talán az Mo-n voltunk, és telefonon mondta el az orvos az eredményt. Nem szokott ilyet tenni, tette hozzá, de a távolság és a téma fontossága miatt muszáj volt. Nem is haragudtam rá ezért.

Természetesen kellett egy kis idő, hogy feldolgozzuk, ritka betegség van a háttérben, további kérdéseink lettek, de összességében megnyugodtam. Rögtön mindent el akartam olvasni a betegségről, de ez jó volt, mert volt róla mit elolvasni. Viszont magyarul alig találtunk valamit, ezért jött létre az alapítvány. De végre nem abban a bizonytalanságban éltünk, hogy mi ennek az oka. Jött a gyászfolyamat: elfogadni, hogy ez van. Akkor jössz rá, hogy túl vagy rajta, amikor már vagy annyira erős, hogy sírás nélkül tudsz beszélni róla. Megerősödik az ember. Nekem is vannak rosszabb napjaim, de általában próbálok azt nézni, minek örülhetünk, és nem azt, mi hiányzik.

– A diagnózissal meglett az irány, a cél és a feladatok?

– Inkább további kérdéseim lettek: hogyan tovább? Sokszor megválaszolatlanul maradtak ezek. A CMT esetében ráadásul az a nagyon nehéz, hogy ez egy progresszív idegsorvadással járó betegség, csomó kérdőjel van még. Bármilyen tünete van, meg kell vizsgálni, köthető-e a CMT-hez. Nemcsak arról van tehát szó, hogy adott egy állapot, és azt elfogadod, hanem arról, hogy folyamatos a bizonytalanság.

– A lábán kívül érintheti más szervét is?

– Igen. Én azt szeretném, hogy csak ennyi maradjon. Csak a mozgása legyen érintett, ezért imádkozom.

– A mozgásban való akadályozottsága ma annyit jelent, hogy kerekesszékes.

– Igen, nem maradt ki semmiből. A többi gyerekekkel a programokon eleinte a háromkerekű, kis műanyag motorral élte a szabad életét, otthon pedig járókeretet használt, aztán négyévesen kapott kerekesszéket. Mindenhova vittük, sok rendezvényre jártunk, és a kislány a kis lila kerekesszékeivel, Pudinggal mindenkit elvarázsolt.

– Sportoló vagy, a vízilabdában kiemelkedően tehetséges és sikeres voltál. Flóra betegsége kapcsán mit tudsz kamatoztatni egykori sportolói múltadból, énedből?

– A sportban is fontos a kisebb és nagyobb célok kitűzése, a kitartás, a közösségformálás, az elfogadás magam és egymás iránt. Továbbá rengeteg olyan szakmai tudást halmoztam fel edzőktől, gyógytornászoktól, amit tudok kamatoztatni: hogyan végezze a nyújtó és erősítő gyakorlatokat, más feladatokat, és hogyan győzzön le egy-egy

nehezebb akadályt, akár lelkit, akár fizikait. Emellett igyekszem őt önállóságra, tudatosságra, a stressz tudatos kezelésére, a közösségben való mozgásra nevelni.

– Mint az edzés- vagy a versenyhelyzet: az adott pillanattól hozzátok ki legtöbbet, és van előttetek egy hosszú távú cél, amiért dolgoztok. Milyen ez a munka a mindennapokban?

– Nekem könnyebb, ha más hozza ki belőle a maximumot nap mint nap, velem legtöbbször nyűgösebben dolgozik. Én elsősorban az édesanyja, a lelki támasza szeretnék maradni, a szakemberek „küzdjenek” velem, hiszen ők a profik, ők tudják motiválni. Úgy érzem, az én feladatomban a menedzselés, a logisztika, a legjobb lehetőségek felkutatása, elérése. Máshoz nem is igazán lenne erőm, néha érzem, hogy fontos megállnom, pihennem. Főleg tanácsokat tudok adni, de dolgozni neki kell. Buzdítom, velem örülök a jobb napokon, és együttérek a nehezebbekben, és kívánom, hogy megtanulja, hogyan hozza ki magából a maximumot. Hálás vagyok, hogy ehhez a terapeuták is hozzájárulnak. A cél, hogy mindig egy kicsit többet dolgozzunk. Amikor már fáradunk, akkor leszünk jobbak.

– Flóra már harmadikos, inkluzív iskolába jár. Miért volt fontos eleinte a speciális iskola, aztán egy másfajta közeg számára?

– Mindkettőre igaz ugyanaz a megközelítés: ő ott egy a sok közül. Csak mást jelent ugyanaz a mondat a két helyen. A Mexikói úti mozgásjavító oviban és iskolában ő is egy volt a kerekesszékes gyerekek közül. Megtanult mindent, magabiztossá vált, természetes volt neki, hogy nem tud mindenki járni. Fantasztikus szakemberek foglalkoztak velem, barátokra lelt, a többi családdal szabadidős programokat csináltunk. Nagyon sok terhet levett a vállunkról ez a hely, még az úszás és a vízi fejlesztés is megoldott volt helyben, így normál életet élhettünk. A változás pedig azért érett meg, mert úgy gondoltuk, hogy kamaszként sokkal nehezebb lenne belépnie a való világba, mint hatévesen. Most a Gyermek Házába jár, egy fantasztikus intézménybe, ép és akadályozottsággal élő gyerekek közé, ahol ő ugyanúgy egy a sok közül, de másképp.

– Létrehoztál egy CMT-vel foglalkozó civil szervezetet, a WonderFlora & CMT Alapítványt, és jószolgálati

nagyköveti feladatokat vállalsz „A játék összekötő” programban, hogy felhívod a figyelmet a befogadó játékszövegek fontosságára. Mi indított ebbe az irányba?

– A Szerencsejáték Zrt. felkérése testhez álló feladat és nagyon fontos számomra. Hogy mi indított? Elsősorban az „önzés”, szeretném a gyermekem jövőjét jobbra tenni, de ezáltal persze az összes többi érintettért és az ő jövőjükért is dolgozom, legyen valaki CMT-s, kerekesszékes vagy olyasvalaki, aki parasportot szeretne úzni. Ezek mind-mind kapcsolódnak az életemhez, Flóra jövőjéhez és ahhoz, milyen világot látok magam előtt. Az alapítvány víziója, hogy a CMT orvosságának feltalálásáig szakmai, embertársi segítséget tudjunk egymásnak adni. Végtelenül motivált vagyok. Az egyetemen a szakdolgozatomat mesterképzésben a sportlétesítmények akadálymentesítéséről írtam. A fogyatékosügy, az érzékenyítés túlmutat azon, hogy nekem jó legyen, sokkal inkább társadalmi, rendszerszinten kell változtatni. Látom, hogy egyre többen akarják erre felhívni a figyelmet. Mi anyalányként tökéletes páros vagyunk, hogy hírért vigyünk.

– Vele együtt Flóra is ennek az ügynek, a kezdeményezésnek az „arca” lett, megsokszorozódik a tapasztalata, hogy a világ így kerek. Ő sem kevesebb, ő sem más. Nagyon kiegyensúlyozott kislánynak tűnik.

– A családnak a komoly nehézségek ellenére együtt tudott maradni. Bár ismerek olyan családot is, ahol az anyuka egyedül van, és így működnek jól, de talán akkor lesznek teljesebbek ezek a gyerekek lelkileg is, ha a család együtt marad. Flóra volt a zászlóvivő az ülőerőplabda Európa-bajnokságon, nem olyan régen pedig kiválasztották egy reklámfilm forgatására is, idén karácsonykor láthatjuk egy különleges játék-reklámban. Ez neki mind olyan visszajelzés szerintem, hogy fontos dolgokban vehet részt, egyre nagyobbra nyílik a világ számára. A kerekesszék neki a szabadságot jelenti. Gyorsabban fut vele, mint én. Nem tudja, milyen az, hogy futni, de a jövőképeben benne van.

– Van remény arra, hogy egyszer járni fog?

– Pár lépést már most is meg tud tenni, rengeteget dolgoztunk ezért, jelenleg pedig épp egy külföldi gyógykezelés elbírálására várunk, ami áttörést hozhat. Mindent megteszek, hogy sikerüljön. Van egy vízióm, egy képem, hogy Flóra egy színpadon áll, és meséli a történetét. Az pedig, hogy már ő is állva rajzolja magát, magáért beszél. ♦